

spil til det flerårige arbejdsprogram i forhold til asyl- og indvandringsområdet, der blev fremsendt til Kommissionen og det hollandske EU-formandskab.

Fra dansk side lægges vægt på, at der samarbejdes på områder, hvor der er fælles udfordringer, f.eks. udsendelse, og at der fortsat sker drøftelse af emner, der vil blive eller er taget under behandling i EU. Samtidig bør konkret nordisk samarbejde etableres, når det skønnes nødvendigt. F.eks. er de nordiske lande blevet enige om at arbejde mod et tættere nordisk Schengen-samarbejde omkring EU-Visuminformationssystemet (VIS), herunder anvendelse af konsulent bistand, lokalt konsulært samarbejde, vurdering af yderligere repræsentationsaftaler og gennemførelse af visumpraksis.

De nordiske lande vil fortsætte samarbejde med de baltiske lande, særlig omkring EU/-Schengen-emner. De baltiske lande vil blive inviteret til næste NSHF-embedsmandsmøde i efteråret 2004.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Der er nået mange synlige resultater i det nordiske samarbejde i det forgange år. Dette skyldes ikke mindst, at såvel Nordisk Råd som Nordisk Ministerråd har forstået at fokusere på de forhold, der har betydning for de nordiske borgere. Med vedtagelsen af »Ny Nordisk Dagsorden« har vi netop vist, at der er vilje til fornyelse i det nordiske! Vi har fra Nordisk Ministerråds side valgt at fokusere og prioritere vigtige spørgsmål som teknologisk udvikling, velfærd, det indre marked i Norden, samarbejdet med vore nabolande, og sidst, men ikke mindst miljø og bæredygtig udvikling.

Som jeg nævnte indledningsvist bør vi netop være indstillede på løbende at tilpasse det nordiske samarbejde til de forandringer, som sker omkring os. Det er vigtigt hele tiden at sikre, at det nordiske samarbejde følger med tiden. Samarbejdet bør være dynamisk, fremadrettet og løbende tilpasse sig omgivelsernes forandringer samtidig med, at det har historien med i bagagen. Danmark overtager den 1. januar 2005 formandskabet for Nordisk Ministerråd, og det vil blive vores opgave at tage de udfordringer op som forandringerne byder os.

Som jeg ser det vil der være mange spændende udfordringer at gå i gang med.

Det nordiske samarbejde kan og bør anvendes for at gøre de nordiske lande stærkere i EU. Det gælder f.eks. forskning og innovation, hvor en spændende udvikling er i gang med det formål at skabe et nordisk forskningsrum, som kan tjene som en bro i forhold til det europæiske forskningsrum, som samtidig planlægges indenfor rammerne af EU. Og det gælder arbejdet med at fjerne grænsehindre og derved gøre Norden til en konkurrencedygtig region i Europa.

Udfordringen for det nordiske samarbejde i en globaliseret epoke med et stærkt udvidet EU er, at udvikle den indbyrdes nordiske dialog om internationale, særligt europæiske, spørgsmål stadig tættere. Et ambitiøst, men pragmatisk nordisk samarbejde på alle niveauer er derfor ønskeligt. Det gælder ikke mindst for de nordiske landes forhold til de tre baltiske lande – Estland, Letland og Litauen – og for forholdet til Nordvest-Rusland. Fra nordisk side vil mærkesager som miljø, bæredygtig udvikling, åbenhed i politik og forvaltning samt ligestilling være særlig naturlige interesseområder.

Udfordringen er at presse det nordiske samarbejdes »indre marked« yderligere frem, så det kommer i front både i bredden og dybden. Norden skal være en stærk vækstregion i Europa. Effekten skal være tilvækst i velfærd og mangfoldighed. Samtidig kan det nordiske kernesamarbejde gå endnu længere end i EU-regi og danne inspiration og »skole« for andre. Nedbygning af grænsebarrierer har på basis af udredningen om nordboernes rettigheder fået ny prioritet og skal fortsætte i takt med at nye barrierer opstår. Det igangværende arbejde vedrørende fjernelse af grænsehindre (den såkaldte Schlüter-proces) skal følges op i landene gennem varierende indsatser afpasset efter den enkelte sektor. På sigt kan denne proces også udvikle sig til at omfatte de baltiske lande.

Udfordringen er at fastholde og udbygge den nordiske indflydelse på det europæiske samarbejde i en periode, hvor EU udvides fra 15 til 25 medlemslande. Norden har presset på for at formidle EU-medlemskab for østeuropæiske og baltiske naboer. Når EU udvides, er nye institutionelle former og beslutningsprocesser i EU uundgåelige. På den baggrund er en aktiv nordisk konsultation med interesserede parter i relation til EU vigtig.

En regional nordisk optræden i EU er ikke ensbetydende med nordisk blokpolitik, men et budskab om, at man også agter at samarbejde